

Тема 2
Аналіз фінансової стійкості
підприємства

Фінансова стійкість підприємства –
це його платоспроможність в часі з
дотриманням умови фінансової
рівноваги між власними та залученими
джерелами

Під час аналізу фінансової стійкості необхідно дати відповідь на наступні питання:

- яка структура джерел фінансування;
- наскільки підприємство незалежне від зовнішніх джерел фінансування;
- як змінюється рівень цієї незалежності і чи здатне підприємства підтримувати бажану структуру;
- чи відповідає співвідношення активів і джерел утворення майна підприємства завданням його діяльності?

Послідовність проведення аналізу фінансової стійкості:

I. Загальна оцінка фінансової стійкості :

- стійкості капіталу (оцінка стійких пасивів);
- ресурсної стійкості (оцінка взаємодії з постачальниками);
- стійкості управління (адекватності організаційної та виробничої структури підприємства обраній стратегії розвитку та ринковій кон'юнктурі).

II. Визначення типу фінансової стійкості підприємства

1. Наявність власних оборотних засобів (H_v):

$$***H_v = BK - HA***$$

де BK – власний капітал, HA – необоротні активи.

2. Наявність довгострокових джерел формування запасів (H_d):

$$H_d = H_v + D_{стЗ}$$

3. Показник загальної величини джерел формування запасів (H_z):

$$H_z = H_d + ПЗ$$

1) Надлишок (+) або недостача (–) власних оборотних засобів ($\pm H_B$):

$$\pm H_B = H_B - Z,$$

де Z – вартість запасів.

2) Надлишок (+) або недостача (–) довгострокових джерел формування:

$$\pm H_D = H_D - Z$$

3) Надлишок (+) або недостача (–) загальної величини джерел формування запасів:

$$\pm H_Z = H_Z - Z$$

Таблиця 7. Методика визначення типу фінансової стійкості підприємства

Система умов	Тип фінансової стійкості			
	<i>Абсолютна стійкість фінансового стану</i>	<i>Нормальна стійкість фінансового стану</i>	<i>Нестійкий фінансовий стан</i>	<i>Кризовий фінансовий стан</i>
	$+H_B$	$-H_B$	$-H_B$	$-H_B$
	$H_B = 3$	$+H_D$	$-H_D$	$-H_D$
	—	$H_D = 3$	$+H_3$	$-H_3$
—	—	$H_3 = 3$	—	

Абсолютна стійкість фінансового стану

характеризується тим, що сума власних оборотних засобів перевищує вартість запасів суб'єкта господарювання. При цьому спостерігається надлишок власних оборотних засобів або рівність суми власних оборотних засобів і запасів.

Нормальна стійкість фінансового стану
гарантує платоспроможність підприємства,
при цьому вартість запасів суб'єкта
господарювання менша або дорівнює сумі
довгострокових джерел фінансування.

**При абсолютній і нормальній
стійкості фінансового стану
спостерігається високий рівень
доходності та відсутність порушень
платіжної дисципліни.**

Нестійкий (передкризовий) фінансовий стан

характеризується тим, що зберігається можливість відновлення платоспроможності за рахунок поповнення власного капіталу та збільшення власних оборотних засобів, а також додаткового залучення довгострокових кредитів.

При нестійкому стані **фінансова стійкість**
вважається допустимою, якщо виконуються такі

умови:

- вартість виробничих запасів разом із вартістю готової продукції дорівнюють або перевищують суму короткострокових кредитів і залучених засобів, що беруть участь у формуванні запасів

$$ВЗ + ГП \geq Кк + ВО + К з. за тов., роб., пос.$$

- вартість незавершеного виробництва разом із витратами майбутніх періодів дорівнюють або менше суми власних оборотних засобів

$$\text{Нез.В} + \text{ВМП} \leq \text{ВК} - \text{НА}$$

Кризовий фінансовий стан (суб'єкт господарювання знаходиться на межі банкрутства), коли грошові кошти, короткострокові цінні папери та дебіторська заборгованість не в змозі покрити навіть кредиторської заборгованості та прострочених ПОЗИК.

III. Комплексна оцінка фінансової стійкості

Показники оцінки фінансової стійкості підприємства

1. Коефіцієнт автономії (Ka)

$$\mathbf{Ka = BK / BB}$$

Умовні позначення: BK – сума власного капіталу; BB – валюта балансу

Нормативне значення: **0,5-0,7**

Економічна інтерпретація: характеризує залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування

2. Коефіцієнт фінансової залежності (Кфз)

$$\mathbf{Кфз = ВБ / ВК}$$

Нормативне значення: 1,4 – 2

Економічна інтерпретація: показує, яка сума загальної вартості майна підприємства припадає на 1 грн. власного капіталу

3. Коефіцієнт фінансової стійкості (Кфс)

$$\mathbf{Кфс = ВК / ЗК}$$

Умовні позначення: ЗК – сума залученого капіталу

Нормативне значення: > 1

Економічна інтерпретація: характеризує частку власного капіталу у залученому

***4. Коефіцієнт співвідношення залученого і
власного капіталу (К с ЗК і ВК)***

$$\mathbf{К\ с\ ЗК\ і\ ВК = ЗК / ВК}$$

Нормативне значення: < 1

Економічна інтерпретація: характеризує частку
залученого капіталу у власному

5. Коефіцієнт стійкості фінансування (Кст.ф)

$$\text{Кст.ф} = (\text{ВК} + \text{ДстЗ}) / \text{ВБ}$$

Умовні позначення: ДстЗ – довгострокові зобов'язання.

Нормативне значення: **0,7-0,8**

Економічна інтерпретація: показує частину майна підприємства, яка фінансується за рахунок довгострокових джерел

6. Коефіцієнт концентрації залученого капіталу (Ккзк)

$$\mathbf{Ккзк = (ДстЗ + ПЗ) / ВБ}$$

Умовні позначення: ПЗ – сума поточних зобов'язань

Нормативне значення: < 0,5

Економічна інтерпретація: характеризує частку залученого капіталу в загальній сумі капіталу підприємства

7. Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами (КзВОбЗ)

$$\mathbf{K_{зВОбЗ} = (ВК - НА) / ОбА}$$

Умовні позначення: НА – вартість необоротних активів;
ОбА – вартість оборотних активів

Нормативне значення: > **0,1**

Економічна інтерпретація: відображає, яка частина оборотних активів фінансується за рахунок власних засобів

8. Коефіцієнт страхування бізнесу (К страх.)

$$\mathbf{К\ страх. = Рез.К / ВБ}$$

Умовні позначення: Рез.К – сума резервного капіталу

Нормативне значення: > **0,2**

Економічна інтерпретація: показує суму капіталу, який зарезервовано підприємством на кожну гривню майна

9. Коефіцієнт залучених коштів (Кзк)

$$\mathbf{Кзк = ПЗ / ОБА}$$

Позитивна тенденція: до зниження

Економічна інтерпретація: відображає сутність фінансової незалежності підприємства від залучених коштів. Чим нижчий рівень цього коефіцієнта, тим вища кредитоспроможність підприємства